

СКУЛПТОРЪТ ПРОФ. ЕМИЛ ПОПОВ:

КАМЕРИ ЩЕ ПАЗЯТ
ПАМЕТНИКА НА БУРОВ

ЛОРА РИЗОВА

- Проф. Попов, как станяхте част от проекта за паметник на Атанас Буров?

- Оттогава минаха доста години. Илия Георгиев, който е председател на фондацията „Достойни българи“, ме покани лично да изработя скулптурата на Атанас Буров преди около 10-11 години. На базата на нашето лично познатство като културни дейатели в Перник той ме попита дали съм съгласен да се включа в неговата идея да се изработи портретна фигура на този достоен българин. Аз приех без никакви условия. Беше ми безкрайно интересно.

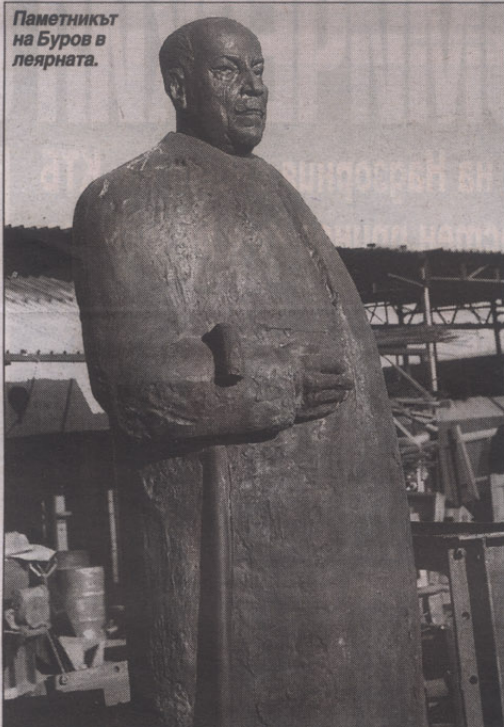
- Колко време изучавахте образа на Атанас Буров, преди да започнете работа по самата скулптура?

- Атанас Буров все пак е починал доста отдавна. Признавам си, че много от фактите от живота му не ми бяха известни. Единственият начин да се запозная с него бяха книгите. Оттам тръгнаха нещата, след което се получи това дългогодишно прекъсване на реализацията на проекта. Това лято за моя голяма радост разбрах, че отново има енергия и възможност да се осъществи идеята, и аз я завърших. Малко или много се радвам, че имах толкова голяма дистанция, за да преосмисля образа на Буров, да го насищам в главата си.

- Колко време ви отне цялостната изработка на паметника на този легендарен банкер?

- Започнах я още преди 11 години с чувството, че трябва да се направи веднага. Когато

Паметникът на Буров в лаярната.

проектът прекъсна, аз не се занимавах с нея. Финалният спринт беше за около 3-4 месеца. В момента вече е отлята в метал и предстои да бъде монтирана.

- Колко е висока самата скулптура?

- Малко над естествената големина, около 212 см. Самият Буров не е бил висок човек, но за екстериор винаги се налага самите паметници да станат малко по-високи. Това е основното в композицията, което ни обединява в мисленето с г-н Георгиев и с архитект Стрясков. Тук искам да вметна, че аз не съм привърженик на думата „паметник“, защото в известен смисъл тя показва как нещо е поставено на

постамент. Нашата идея за скулптурата на Буров беше портретната му фигура да е на земята, защото според мен най-обаятелното в личността му е неговият патриотизъм. Буров е от това първо поколение българи, които са били наистина изключителни личности. Участвал е в Балканската война, бил е истински родолюбец. Хора като него са изтеглили държавата напред след войната и техните паметници трябва да се виждат. Като се започне със с т а -

рия център на София, който е тяхно дело. Аз съм художник и не разбирам от неговата банкерска професия, но личната му мощ е допринесла наистина. Една държава се изгражда от своите личности.

- Не се ли притеснявате за сигурността на паметника, който е от бронз, в градската градина до БНБ?

- Имаме основание за притеснение. В днешно време има хора, които посягат на всичко и нямат лични ценности. Обещали са ни от общината да инсталират камери специално, за да се осигури максималната възможна сигурност за бронзовия паметник на Буров.

- Смятате ли, че в момента се обръща достатъчно внимание на съществуващите паметници на такива достойни българи?

- По този въпрос съм стигнал до много драстичен извод. Според мен ние чрез един отворителен национален nihilизъм се самоунищожаваме, като по този начин унищожаваме и паметта за самите себе си, за собственото си достойнство преди всичко. Имам предвид, че не се разсъждава за социалната ценностна система, за онази, която държи конструкция-

та на едно общество. Силно съжالياвам, че трябва да го кажа. Аз все пак съм художник и не разбирам от икономика, но знам, че едно общество без култура е просто племе, територия... Ние не можем да позволим да загърбим многовековната си култура и история. Липсата на ценностна система е определено един мощен факт в нашата реалност. Аз мисля, че това е по-лошо от икономическото бедствие. Точно това смазва самочувствието на хората.

- Какво е вашето послание с този паметник на банкера Буров?

- Самият паметник е едно много лично нещо. Аз го правих в ателието си с едничкото чувство, че и да не стане добре, аз пак ще съм успял да направя още един портрет. В изработката на скулптурата на Буров няма особено много детайли. Идеята се преработва многократно, докато стане идеална за самия автор. Проблемът е в това как една авторска представа трябва да застане в социалната среда и да достигне до всички хора. Там е наистина големият проблем, защото когато един творец работи в ателието си свободни работи, никога не се интересува от този въпрос. Винаги трябва да се мисли за това как хората ще възприемат изобразеното върху платното или за образа на паметника. Не очаквам бурни ръкопляскания на откриването на паметника, а очаквам различни реакции. Атанас Буров е един достоен българин, с

Това е той:

• Роден е на 18 юли 1951 г. в Кюстендил

• От 1992 г. е професор по скулптура в Художествената академия

• Негово дело са паметниците на Йордан Рагичков в София, на Ваня в Рупите, на Златю Вояджиев в Пловдив, на Г. М. Димитров в София, на Йордан Рагичков в София и др.

• Женен, с две деца

много стабилен характер. Направил съм един синтезиран образ, една моя представа за този човек. Както водата търкаля морената в продължение на милиони години, така и скулпторът търкаля работата си.

- Има ли дарители за паметника на Буров?

- Процесът винаги е бил един и същ. Както братята Евлоги и Христо Георгиеви навремето са осъществявали проектите си, така е и сега. Ето г-н Георгиев успя да намери спонсори. Имената на дарителите ще ги обаявим на самото откриване на паметника на Атанас Буров на 6 декември. Винаги трябва да има заделени пари за култура. Не е оправдание, че аз вземам от парите на гладувания човек, за да правя скулптура. Тези средства все пак се дават от парите на родолюбивите хора, на тези които имат самочувствие и мощ да кажат: „Да, ние искаме след себе си да оставим знаци.“ Не може да се казва, че няма пари за култура. Това е една изключително анемична конструкция, която не върши работа на никого.

СНИМКИ:
БОЙКО
КИЧУКОВ

„Има хора, които посягат на всичко и нямат лични ценности“